Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽERARDA HOGANA [*GERARD HOGAN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 12. novembrī [1]

Lieta C-400/19

Eiropas Komisija
pret

Ungāriju

Valsts pienākumu neizpilde – LESD 34. pants – Lauksaimniecības produktu tirgus kopīga organizācija – Regula (ES) Nr. 1308/2013 – Valsts tiesību akts, ar ko pret piegādātājiem tiek aizliegts saistībā ar lauksaimniecības un pārtikas produktiem īstenot negodīgu tirdzniecības praksi – Lauksaimniecības un pārtikas produktu pārdošanas cena – Vienota mazumtirdzniecības peļņas norma, kas piemērojama identiskām precēm

I. Ievads

1. Ar savu prasību Eiropas Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Ungārija nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti saskaņā ar LESD 34. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 [2], jo tā ir ierobežojusi lauksaimniecības un pārtikas produktu tirdzniecības cenu noteikšanu, it īpaši ņemot vērā *mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló, 2009. évi XCV. törvény* (2009. gada Likums XCV, ar ko pret piegādātājiem tiek aizliegts saistībā ar lauksaimniecības un pārtikas produktiem īstenot negodīgu tirdzniecības praksi) [3] (turpmāk tekstā – 2009. gada Likums XCV") 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu.

2. Tādējādi šis lūgums no jauna rada jautājumu par to, kādā mērā un ar kādiem nosacījumiem dalībvalstis var izmantot savus pasākumus, kas noteikti valsts tiesību aktos negodīgas konkurences vai patērētāju tiesību jomā, lai ierobežotu cenu veidošanas mehānismus ar nolūku atbalstīt vienu vai vairākas puses, kuras parasti tiek uzskatītas par tādām, kas pārtikas piegādes ķēdē ir neizdevīgākā stāvoklī. Šie jautājumi jau iepriekš tika uzsvērti 2019. gada 13. novembra spriedumā *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C–2/18, EU:C:2019:962), un šajos secinājumos būs nepieciešams sīkāk izvērtēt šā nolēmuma pamatojumu un secinājumus.

3. Pirms izvērtēšanas vispirms tomēr ir jānosaka attiecīgais tiesiskā regulējuma un Līguma formulējums.

1 Oriģinālvaloda – angļu.

2 Komisija norāda, ka 2009. gada Likums XCV stājās spēkā 2010. gada 1. janvārī.

3 OV 2013, L 347, 671. lpp.

II. Tiesiskais regulējums

A. Savienības tiesības

4. LESD 34. pantā ir paredzēts:

"Dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un citi pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību."

5. Regulas Nr. 1308/2013 83. panta 5. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt tādus papildu valsts noteikumus par produktiem, kuriem piemēro Savienības tirdzniecības standartu, tikai tad, ja šie noteikumi atbilst Savienības tiesību aktiem, īpaši preču brīvas aprites principam, un ir ievērota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/34/EK [(1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā (OV 1998, L 204, 37. lpp.)]."

B. Ungārijas tiesības

6. Saskaņā ar 2009. gada Likuma XCV 1. punktu šis likums attiecas uz "lauksaimniecības un pārtikas produktiem", kas ir definēti šā likuma 2. punkta 2. apakšpunktā, atsaucoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu [4].

7. Saskaņā ar 2009. gada Likuma XCV 2. punkta 1. apakšpunktu šis likums attiecas uz a) uzņēmumiem, kas ražo, pārstrādā vai pārdod lauksaimniecības un pārtikas produktus, neveicot pārstrādi; un b) uzņēmumiem, kas pārdod šīs preces galapatērētājam. Šajā pēdējā minētajā kategorijā ietilpst visi mazumtirgotāji neatkarīgi no to lieluma, un tādējādi tas ir piemērojams gan lielveikaliem, gan mazajiem veikaliem, kas tirgo lauksaimniecības un pārtikas produktus.

8. 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunktā ir paredzēts:

"Uzskatāms, ka negodīga komercprakse ir:

[..]

u) ja, pamatojoties uz produktu izcelsmes valsti, tiek diskriminējošā veidā noteikta cena, par kādu galapatērētājam pārdod produktus, kuriem ir identisks sastāvs un organoleptiskas īpašības."

III. Lietas dalībnieku prasījumi

9. Komisija lūdz Tiesu:

– atzīt, ka, ierobežojot lauksaimniecības un pārtikas produktu pārdošanas cenu noteikšanu, it īpaši ņemot vērā 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, Ungārija nav izpildījusi LESD 34. pantā un Regulā Nr. 1308/2013 noteiktos pienākumus; un

– piespriest Ungārijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

4 OV 2002, L 31, 1. lpp.

10. Ungārija lūdz Tiesu:

– Komisijas prasību noraidīt kā nepamatotu; un

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV. Par prasību

A. Lietas dalībnieku argumenti

11. Komisija prasībā ir izvirzījusi divus iebildumus. Tā apgalvo – ierobežojot lauksaimniecības un pārtikas produktu pārdošanas cenu noteikšanu it īpaši saskaņā ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, Ungārija neesot izpildījusi pienākumus, kas tai ir paredzēti, pirmkārt, Regulā Nr. 1308/2013 un, otrkārt, LESD 34. pantā.

12. Attiecībā uz prasību, kas pamatota ar Regulu Nr. 1308/2013, Komisija norāda, ka saskaņā ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu vienas valsts izcelsmes lauksaimniecības un pārtikas produktu mazumtirdzniecības cenā ir jāietver tāda pati peļņas norma, kāda tiek piemērota identiskiem produktiem no citas valsts neatkarīgi no to izcelsmes valsts. Tādējādi ar šo tiesību normu mazumtirgotājiem ir aizliegts, piemēram, pārdot importētās preces par cenu, kurai pievienotā peļņas norma ir 5 %, ja tie tajā pašā laikā piedāvā identiskus vietējos produktus, kuriem pievienotā peļņas norma ir 10 %. 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ir piemērojams visiem lauksaimniecības un pārtikas produktiem, un jēdziens "identisks produkts" ir definēts, atsaucoties uz produkta sastāvu un tā organoleptiskām īpašībām.

13. Komisija uzskata, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, ar kuru mazumtirgotājiem ir aizliegts pārdot importētās preces ar peļņas normu, kas atšķiras no vietējiem produktiem piemērotās peļņas normas, apdraud Regulas Nr. 1308/2013 īstenošanu, jo tas neesot saderīgs ar šīs regulas pamatprincipu, proti, lauksaimniecības produktu pārdošanas cenu brīvu noteikšanu, pamatojoties uz godīgu konkurenci. Komisija uzskata, ka peļņas norma ir mazumtirdzniecības cenas noteikšanas neatņemama sastāvdaļa.

14. Komisija atsaucas uz 2010. gada 4. marta spriedumiem lietās Komisija/Francija (C-197/08, EU:C:2010:111) un Komisija/Īrija (C-221/08, EU:C:2010:113), kuras tā uzskata par piemēru tam, cik svarīgi ir aizsargāt uzņēmēju brīvību cenu noteikšanas jomā. Šīs brīvības dēļ jauniem importētiem produktiem ir iespējams ienākt attiecīgajā valsts tirgū ar pievilcīgām mazumtirdzniecības cenām.

15. Attiecībā uz prasību, kas pamatota ar LESD 34. pantu, Komisija norāda, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktā neesot atsauces uz lauksaimniecības un pārtikas produktu īpašībām, bet tikai uz to tirdzniecības nosacījumiem, un tādējādi tas esot jāuzskata par pasākumu, kas attiecas uz tirdzniecības nosacījumiem [pārdošanas veidu] 1993. gada 24. novembra sprieduma *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905) izpratnē. Ar attiecīgo noteikumu netiekot izpildīts otrais kritērijs, kas noteikts šajā spriedumā, jo *de facto* piešķir priekšrocības identiskām vietējām precēm. Tādējādi Komisija uzskata, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ir ierobežojums, kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 34. panta izpratnē, jo tas apgrūtinot atsevišķu no citām dalībvalstīm importēto preču tirdzniecību salīdzinājumā ar identiskām vietējām precēm un tādējādi atturot no šo preču mazumtirdzniecības. Komisija norāda, ka patērētāji, protams, labāk pazīstot vietējās preces, kas tirgū ir pieejamas ilgāku laiku, un dodot tām priekšroku salīdzinājumā ar jaunām tirgū ienākušām precēm. Turklāt daži patērētāji uzskatot, ka viņi atbalsta valsts ekonomiku, iegādājoties vietējās preces, un

dažās dalībvalstīs šajā ziņā pastāv regulāras veicināšanas kampaņas, kas izmanto šo patērētāju noskaņojumu. Tieši šā iemesla dēļ tirgotāji kā daudzi citi var izmantot dažādu komercpraksi, no kurām viena no vispiemērotākajām esot noteiktu importēto preču cenas samazināšana, lai patērētāji ātrāk tās iepazītu.

16. Komisija uzskata, ka iejaukšanās attiecīgajā brīvas cenu noteikšanas politikā drīzāk tiekot īstenota, lai aizsargātu atsevišķus valsts uzņēmējus, nevis, lai aizstāvētu patērētāju intereses, kā to apgalvo Ungārija. Lai aizstāvētu patērētāju intereses, pietiktu ar aizliegumu pārdot preces zem pašizmaksas. Šajā lietā valsts iejaukšanās pārsniedz aizliegumu pārdot preces zem pašizmaksas un, šķiet, nesniedz patērētājiem nekādas priekšrocības. Komisija uzskata, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts pats par sevi esot patvaļīga diskriminācija un prakse, kas ir pretēja LESD 34. pantā noteiktajam, tāpēc atšķirīgiem statistikas datiem, kas varētu būt vērsti uz to, lai pierādītu, ka apstrīdētais pasākums nav diskriminējošs, neesot nozīmes. Komisija arī uzskata, ka jēdziens "identiski ražojumi" rada neskaidrību un tātad LESD 34. panta pārkāpumu. Šajā sakarā Komisija norāda, ka daži mazumtirgotāji, piemēram, varētu norādīt uz produkta govju šķirni, kas ražo sevišķi augstā temperatūrā sterilizētu (*UHT*) pienu, kā daži to jau dara attiecībā uz gaļas produktiem. Attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma dēļ šos produktus nedrīkstētu pārdot par augstāku cenu, jo Ungārija uzskata, ka visam *UHT* pienam, kura tauku saturs ir, piemēram, 2,8 %, būtu jāpiemēro viena un tā pati peļņas norma. Tas var negatīvi ietekmēt patērētājus un preču brīvu apriti.

17. Runājot par iespējamo pamatojumu attiecīgo valsts tiesību normu piemērošanai, Komisija norāda, ka pasākumu, kas ir uzskatāms par ierobežojumu atbilstoši LESD 34. pantam, var pamatot saskaņā ar LESD 36. pantu vai ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem. Tomēr no judikatūras izriet, ka noteikums, kas var ierobežot LESD garantētās pamatbrīvības, piemēram, preču brīvu apriti, ir attaisnojams tikai tad, ja tas ir piemērots, lai nodrošinātu leģitīma mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs tā sasniegšanai. Komisija uzskata, ka attiecīgā valsts tiesību norma neesot ne piemērota, ne samērīga.

18. Attiecībā uz tiesību normas piemērotību Komisija uzskata, ka peļņas normas noteikšana galvenokārt dodot labumu mazumtirgotājiem, nevis ražotājiem. Komisija uzskata, ka šī tiesību norma esot nesamērīga un ka lielāka tirgus pārskatāmība būtu sasniegusi tādu pašu mērķi, negatīvi neietekmējot cenu noteikšanas brīvību.

19. Pretēji Ungārijas apgalvojumam Komisija neuzskata, ka komercprakse, kas ir 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta darbības priekšmets, ir negodīga komercprakse, kā to definējis Eiropas Parlaments 2016. gada 7. jūnija rezolūcijā par negodīgu komercpraksi pārtikas piegādes ķēdē [5]. Turklāt Komisija apgalvo, ka Eiropas Parlaments savā rezolūcijā nemudinot pieņemt tādas tiesību normas kā šajā lietā skatītās, kas apdraud iekšējā tirgus darbību un apgrūtina tirdzniecību.

20. Komisija turklāt uzsver, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts būtiski ietekmējot izplatītāju brīvību noteikt savu peļņas normu, un šo brīvību nevarot pielīdzināt pārdošanai zem pašizmaksas. Komisija atzīst, ka ir iespējams ierobežot pārdošanu zem pašizmaksas saskaņā ar Tiesas judikatūru, jo tā nerada patvaļīgu diskrimināciju. Savukārt 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktam esot diskriminējoša ietekme uz importētajām precēm, un tādējādi tas nav attaisnojams.

5 2015/2065(INI) 2018/C 086/05.

21. Komisija apgalvo, ka pretēji tam, ko apgalvo Ungārija, 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, šķiet, nesekmē godīgas uzņēmējdarbības prakses nodrošināšanu. Faktiski mazumtirdzniecības peļņas normas noteikšana negarantējot, ka piegādātāji saņems kādas priekšrocības. Tieši pretēji, iespējamās priekšrocības gūšot mazumtirgotāji, nevis lauksaimnieki. Attiecībā uz samērīguma principu Komisija uzskata, ka pastāv citi mazāk ierobežojoši pasākumi, kas ir saderīgi ar ES tiesībām un kas ļauj sasniegt izvirzītos mērķus.

22. Savā atbildē Komisija nepiekrīt Ungārijas apgalvojumam, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts esot piemērojams tikai uztura pamatproduktiem, kurus pēc sastāva un garšas nav iespējams nošķirt. Komisija uzskata, ka nevar izslēgt, ka noteiktas "zīmola" preces pēc to sastāva un organoleptiskajām īpašībām var uzskatīt par identiskām. Komisija atzīmē, ka mazumtirgotāji konkurē savā starpā un ka tādējādi neesot pamata ierobežot viņu spēju noteikt cenas, atsaucoties uz to, ka tas uzlabošot produkta ražotāju konkurenci. Ungārija neesot pierādījusi, kādas priekšrocības ražotājiem dotu tas, ka tiek ierobežotas mazumtirgotāju tiesības noteikt savu peļņas normu. Mazumtirgotājam, ņemot vērā tā lielumu un ekonomisko varu, esot daudz lielāka ietekme sarunās, un mazumtirdzniecības peļņas normas noteikšana neietekmējot vairumtirdzniecības cenu, par kādu piegādātājs vienojas ar mazumtirgotāju. Apstrīdētais valsts pasākums ražotājiem nesniedz aizsardzību, bet gan ir nesamērīgs ierobežojums, kas praksē ir diskriminējošs attiecībā uz precēm, kuras tiek importētas no citām dalībvalstīm.

23. Komisija uzskata, ka attiecīgais ierobežojums nav pamatojams saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/633 (2019. gada 17. aprīlis) par negodīgu tirdzniecības praksi starpuzņēmumu attiecībās lauksaimniecības un pārtikas piegādes ķēdē [6]. Tā atzīmē, ka Direktīvā 2019/633 ir precīzi norādītas 16 negodīgas tirdzniecības prakses, kas ir aizliegtas. Tādējādi ne visas situācijas, kas tiek prezumētas kā negodīgas, ir aizliegtas. Tā kā apstrīdētais pasākums ļoti vispārīgi attiecas uz visiem lēmumiem par mazumtirgotāja cenu noteikšanu, Komisija uzskata, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ir pretrunā Regulas Nr. 1308/2013 vispārējiem principiem un atbilstošajai judikatūrai, jo, ja ar to tiek ierobežota brīvība noteikt cenu piegādes ķēdē, tas skar plašu lauksaimniecības un pārtikas produktu klāstu. Tiesa 2015. gada 23. decembra sprieduma *Scotch Whisky Association* u.c. (C-333/14, EU:C:2015:845) 20. pantā noteica, ka pārdošanas cenu brīva noteikšana atbilstoši brīvai konkurencei ir Regulas Nr. 1308/2013 sastāvdaļa un tā ir preču brīvas aprites principa izpausme efektīvas konkurences apstākļos. Komisija uzskata, ka tādējādi 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts nav saderīgs ar šo spriedumu.

24. Komisija piebilst, ka pārdošanas cenu brīva noteikšana būtu jāattiecina arī uz tādiem produktiem kā piens, milti, eļļa, cukurs utt. Direktīvā 2019/633 ir uzsvērta sarunu risināšanas brīvības nozīme. Komisija noraida Ungārijas apgalvojumu, ka apstrīdētajam pasākumam esot pārāk nenoteiktas un netiešas sekas uz preču brīvu apriti.

25. Ungārija uzskata, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, kas ir vienīgā šī likuma norma, kuru Komisija ir apstrīdējusi, ir saderīgs ar Regulu Nr. 1308/2013 un nav ar LESD 34. pantu aizliegtais ierobežojums.

26. Ungārija apgalvo, ka pirms septiņiem gadiem pieņemtā 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta mērķis esot nodrošināt vienādus konkurences apstākļus gan valsts lauksaimniecības un pārtikas produktiem, gan produktiem no citām dalībvalstīm. Tādējādi tas atbilstot un esot vērsts uz mērķiem, kas noteikti nesen pieņemtajā Direktīvā 2019/633, ar ko Eiropas Savienībā nosaka minimālo aizsardzības līmeni pret negodīgu komercpraksi, ņemot vērā, ka lauksaimniecības un pārtikas produktu piegādātāju un pircēju spējas aizstāvēt savas intereses ir ļoti nelīdzsvarotas. Direktīvas 2019/633 mērķis ir risināt negodīgu komercpraksi, ko nevar atrisināt ar konkurences tiesībām. Direktīva 2019/633 ir vērsta drīzāk uz piegādātāju atkarību no mazumtirgotājiem, nevis uz

6 OV 2019, L 111, 59. lpp.

mazumtirgotāju dominējošo stāvokli. Direktīva 2019/633 skaidri atļauj dalībvalstīm saglabāt pasākumus attiecībā uz komercprakses veidiem, kas nav iekļauti šajā direktīvā, ja vien tie ir saderīgi ar iekšējā tirgus darbības noteikumiem. 2009. gada Likums XCV tika pieņemts, lai aizsargātu piegādātājus no lielo mazumtirdzniecības vietu, piemēram, lielveikalu, ļaunprātīgas rīcības, ņemot vērā piegādātāju ekonomisko neaizsargātību un atkarību no šīm tirdzniecības vietām. Apstrīdētais pasākums atšķiras no Direktīvas 2019/633 ar to, ka apstrīdētais pasākums formāli iedarbojas mazumtirgotāja un patērētāja līmenī, tomēr tā sekas materializējas piegādātāja un mazumtirgotāja attiecību līmenī.

27. Ungārijas ieskatā, lai gan 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts daļēji ierobežo lauksaimniecības un pārtikas produktu mazumtirgotāju ekonomisko brīvību, tas nerada šķēršļus tirdzniecībai starp dalībvalstīm.

28. Ungārija norāda, ka 2009. gada Likums XCV ierobežo mazumtirgotāju praksi, lai nodrošinātu, ka attiecīgais elements galvenokārt ir preču pirkuma cena, par ko vienojušies piegādātājs un mazumtirgotājs, un nav iespējams iekasēt citas izmaksas vai komisijas maksas, ja vien tās neatbilst faktiskajam pakalpojumam, ko pieprasījis piegādātājs. 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts attiecoties tikai uz ierobežotu preču klāstu, proti, produktiem, kuru "sastāvs un organoleptiskās īpašības ir identiskas". Tādējādi šis noteikums attiecoties tikai uz viendabīgiem uztura pamatproduktiem, kuri neatšķiras to sastāva un garšas ziņā vai kurus nevar uzskatīt par "zīmola" precēm. Parasti ir runa par tādiem produktiem, *inter alia*, kā piens, milti, eļļa, augļi, dārzeņi, mājputni un cukurs. Turklāt 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts attiecoties tikai uz produktiem, kuriem ir identiskas visas to īpašības. Tādējādi Ungārija uzskata, ka *UHT* pienu ar tauku saturu 2,8 %, piemēram, nevarot uzskatīt par identisku svaigam pienam vai pienam ar atšķirīgu tauku saturu. Preces, kuru sastāvā ir atšķirīgas sastāvdaļas vai kurām ir atšķirīga garša, piemēram, augļu sulas vai šokolādi, nevar uzskatīt par identiskām. Patērētāju izvēli attiecībā uz 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktā minēto produktu iegādi lielā mērā ietekmē cena, tāpēc pat minimālas cenas izmaiņas var ietekmēt šo izvēli. Tādējādi ir it īpaši svarīgi attiecībā uz šīm precēm nodrošināt konkurenci pēc būtības, jo tās konkurē tikai ar cenu.

29. Ungārija uzskata, ka jēdziens "identiski produkti" neesot radījis juridisku nenoteiktību pēdējo septiņu gadu laikā kopš 2009. gada Likuma XCV pieņemšanas un ka neesot grūti interpretēt šo jēdzienu.

30. Ungārija uzskata, ka mazumtirdzniecībā maksimālā peļņa tiekot iegūta, efektīvi pārvaldot kopējo peļņas normu. Tādējādi lielveikals, piemēram, nosaka cenu 20–30 tūkstošiem dažādu preču tādā veidā, lai rentabls būtu pārdoto preču *klāsts*. Šajā kontekstā ierastā prakse esot noteikt zemākas cenas un peļņas normas noteiktām precēm, lai piesaistītu klientu uzmanību, un kompensēt ieņēmumu "zaudējumu", palielinot apgrozījumu, ko panāk ar citu preču pārdošanu patērētājiem. Tādējādi mazumtirgotāji būtiski ietekmējot to, kādu veidu preces patērētāji pērk. Šādas prakses rezultātā galapatērētājam piedāvātās preces cena atspoguļo galvenokārt nevis tā konkurētspēju, bet gan drīzāk mazumtirgotāja lēmumu pārvaldīt savu peļņas normu attiecībā uz visu produktu klāstu.

31. Ungārija uzsver, ka saskaņā ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu piegādātājs un mazumtirgotājs varot pilnīgi brīvi apspriest *preču pirkuma* cenu. Tomēr mazumtirgotājs nevarot mainīt šīs cenas un no citas dalībvalsts nākuša identiska produkta cenas *attiecību*. Ja piegādātājs preces ražo efektīvāk un līdz ar to pārdod savas preces mazumtirgotājam par zemāku piegādes cenu, šo preču patēriņa cena arī būšot zemāka nekā tādu identisku preču patēriņa cena, kas ražotas mazāk efektīvi un tiek pārdotas par augstāku piegādes cenu. Pretēji Komisijas apgalvojumam apstrīdētais pasākums ierobežojot nevis cenu konkurenci, bet drīzāk gan dažu uztura pamatproduktu *cenu izkropļojumu*. Turklāt apstrīdētais pasākums neierobežojot iespēju pārdot attiecīgās preces par īpašām veicināšanas cenām ar nosacījumu, ka jebkuras izcelsmes produktiem

piemērotās peļņas normas tiek izlīdzinātas sešu mēnešu periodā. Esot atļauts attiecīgos produktus pārdot par iepazīstināšanas un preces noieta veicināšanas cenām. Turklāt attiecīgais ierobežojums neesot piemērojams, ja mazumtirgotājs izbeidz savu darbību, maina savu profilu vai likvidē produktus. Turklāt neviens noteikums neaizliedzot reklamēt preces.

32. Ungārija apgalvo, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts esot saderīgs ar iekšējā tirgus noteikumiem. Turklāt, lai gan Komisija uzskatot, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ir pretrunā Regulai Nr. 1308/2013, tā neesot norādījusi nevienu konkrētu šīs regulas normu, kas būtu pārkāpta. Ungārija uzsver, ka ar apstrīdēto pasākumu cenas netiekot fiksētas un netiekot noteiktas ne references cenas, ne minimālās cenas. Tādējādi uzņēmēju brīvība noteikt iepirkuma cenu tiekot pilnībā saglabāta. Apstrīdētā tiesību norma nodrošinot, ka konkurences priekšrocības atainojas patēriņa cenā, tādējādi visiem ražotājiem faktiskos konkurences apstākļos ir brīvi pieejams atvērtais tirgus [7]. Tiesa savos 2010. gada 4. marta spriedumos lietā Komisija/Francija (C-197/08, EU:C:2010:111) un lietā Komisija/Īrija (C-221/08, EU:C:2010:113) nosprieda, ka dalībvalsts noteiktā zemākā cena ir pretrunā ES tiesībām konkrēti tādā ziņā, ka tā kropļo kompetenci, jo dažiem no šiem ražotājiem vai importētājiem tiek liegta iespēja izmantot priekšrocības, ko sniedz "zemākas pašizmaksas preces", lai piedāvātu atraktīvākas mazumtirdzniecības cenas [8]. Tomēr apstrīdētā tiesību norma nodrošinot, ka cenu priekšrocība, ko rada ražotāju vai piegādātāju augstāka efektivitāte, atainojas patērētājiem piedāvātajās produktu cenās. Šī tiesību norma garantējot arī iespēju "izmantot priekšrocības, kas saistītas ar precēm ar zemāku pašizmaksu" [9]. Viens no kopējas lauksaimniecības politikas mērķiem ir efektīvas konkurences saglabāšana lauksaimniecības produktu tirgū [10]. Tādējādi 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts neesot pretrunā Regulai Nr. 1308/2013 vai Komisijas minētajai judikatūrai.

33. Ungārija uzskata, ka Komisija neesot pierādījusi savu apgalvojumu, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts *de facto* atšķirīgā veidā ietekmē vietējo preču un no citām dalībvalstīm ievesto preču tirgošanu [11]. Komisija balstoties uz pieņēmumu, ka valsts tirgū, ņemot vērā patērētāju ieradumus un izvēles, priekšroka tiek dota vietējām precēm, nevis no citām dalībvalstīm nākušām precēm, un tāpēc importētajām precēm ir grūtāk gūt sekmes šajā tirgū. Ungārija uzskata – lai arī šis pieņēmums kopumā esot pamatots, tas neattiecoties uz viendabīgiem pārtikas produktiem, kas ir identiski garšas un sastāva ziņā, kur cenai ir noteicoša loma. 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts nodrošinot, ka mazumtirgotāji, nosakot savu peļņas normu, nedod lielāku priekšroku vietējiem produktiem, kaitējot citu dalībvalstu produktiem.

34. Ungārijas ieskatā Komisijas argumentācijas fundamentālā kļūda izpaužoties tādējādi, ka tiek jauktas dažādās piegādes ķēdes vietās esošo uzņēmēju ekonomiskās intereses. Kad Komisija apgalvo, ka mazumtirgotāji uz savas peļņas normas rēķina samazina noteiktu importēto preču cenu, lai ātrāk iepazīstinātu patērētājus ar šīm precēm, tādējādi veicinot tirdzniecību starp dalībvalstīm, tā balstoties uz pieņēmumu, ka mazumtirgotājs pārstāv piegādātāja intereses. Tāpat kā visi pārējie tirgus dalībnieki, mazumtirgotāji cenšas palielināt savu peļņu. Mazumtirgotāju mērķis, nosakot cenu, par kādu preces tiek piedāvātas patērētājam, ir pārdot visu savu preču klāstu ar visizdevīgākajiem nosacījumiem. Mazumtirgotājs ir ieinteresēts piemērot pēc iespējas lielāku peļņas normu. Mazumtirgotāji atsakās no savas peļņas tikai taktisku iemeslu dēļ, cerot, ka šo peļņas zaudējumu atsvērs pārdošanas apjoma pieaugums vai citu preču pārdošana, kas dod lielāku peļņu. Tādējādi mazumtirgotāju cenu noteikšanas politika attiecoties uz visu preču klāstu, un faktiski tās mērķis esot piesaistīt patērētājus ar īpaši lētām

7 Spriedums, 2003. gada 9. septembris, *Milk Marque* un *National Farmers' Union* (C-137/00, EU:C:2003:429, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

8 Spriedums, 2010. gada 4. marts, Komisija/Īrija (C-221/08, EU:C:2010:113, 40. punkts).

9 Spriedums, 2015. gada 23. decembris, *Scotch Whisky Association* u.c. (C-333/14, EU:C:2015:845, 21. punkts).

10 Spriedums, 2015. gada 23. decembris, *Scotch Whisky Association* u.c. (C-333/14, EU:C:2015:845, 23. punkts).

11 Skat. spriedumu, 1993. gada 24. novembris, *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905, 16. punkts).

precēm. Pretēji Komisijas apgalvojumam, nevis mazumtirgotājs, bet gan *piegādātājs* esot ieinteresēts laist savu preci jaunā tirgū. Piegādātājs esot ieinteresēts piegādāt savu preci mazumtirgotājam par zemāku cenu, lai tā būtu konkurētspējīga citas dalībvalsts tirgū. Piegādātājs varot to brīvi darīt, un nekas neliedz to darīt konkurences apstākļos brīvā tirgū.

35. Ungārija apgalvo, ka apstrīdētās normas sekas esot tādas, ka piegādātāja praktizētais cenas samazinājums atainojas patērētājam piemērotā cenā. Samazinātās izmaksas, kas izriet no piegādātāja efektivitātes, atainojas piegādātāja piemērotajā cenā. Piegādātājam "neesot nekādas ietekmes, par kādu cenu prece tiek piedāvāta patērētājam, jo to brīvi nosakot mazumtirgotājs" [12].

36. Komisijas norādītos šķēršļus tirdzniecībai izraisot nevis apstrīdētā norma, bet gan tirdzniecības prakse, ko ar šo tiesību normu paredzēts risināt. 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktā saistībā ar cenu noteikšanu esot skaidri aizliegta diskriminācija uz izcelsmes valsts pamata. Ja piegādātājs ražo preces efektīvi, inovatīvi un ar zemām izmaksām un tādējādi pārdod savu preci mazumtirgotājam par zemu piegādes cenu, patērētājam piedāvātā cena arī būs zemāka nekā citu piegādātāju produktu cena, kuri tiek ražoti mazāk efektīvi un tādēļ tiek pārdoti par augstāku cenu. Tādējādi viendabīgi uztura pamatprodukti patērētāju tirgū konkurē, pamatojoties uz to izmaksu efektivitāti, neatkarīgi no to izcelsmes dalībvalsts. Tiesas judikatūra neļauj secināt, ka ar Savienības tiesībām nav saderīgi dalībvalsts tiesību akti, kuros netiek veidots nošķirums, pamatojoties uz preču izcelsmi, kuros nav paredzēts regulēt preču tirdzniecību ar citām dalībvalstīm un kuros ierobežojoša ietekme uz preču brīvu apriti ir pārāk nenoteikta un pārāk netieša [13].

37. Tāpēc Ungārija uzskata, ka atbilstoši 1993. gada 24. novembra spriedumam *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905) 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts esot pasākums, kas attiecas uz tirdzniecības nosacījumiem un kuram nav piemērojams LESD 34. pants.

38. Gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ietilpst LESD 34. panta piemērošanas jomā, Ungārija uzskata, ka šo tiesību normu var attaisnot ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, tā ir piemērota tās mērķa sasniegšanai un ir samērīga. Galvenais 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta mērķis esot radīt piegādātājiem taisnīgus konkurences apstākļus, nosakot papildu pienākumu mazumtirgotājiem, kuriem parasti ir būtiska ietekme tirgū, tādējādi nodrošinot efektīvu konkurenci. Šis pasākums esot piemērojams tikai viendabīgiem pārtikas produktiem un vienkārši nosakot mazumtirgotājam pienākumu nepiemērot atšķirīgu peļņas normu identiskiem produktiem no dažādām dalībvalstīm. Turklāt identiskas preces jēdziens ir šauri definēts. Turklāt pasākums vienādi attiecoties gan uz importētajām precēm, gan un vietējām precēm.

39. Attiecībā uz Komisijas prasību par tirgus pārskatāmību, kas esot mazāk ierobežojoša, Ungārija apgalvo, ka pārskatāmība nav pasākums pats par sevi, bet gan mērķis. Turklāt Komisija nevarot norādīt mazāk ierobežojošu pasākumu, ar kuru varētu efektīvi sasniegt 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta mērķi. Turklāt apstrīdētais pasākums neuzliekot mazumtirgotājam nekādu papildu slogu vai izmaksas. Likumā neesot paredzēts nekāds iepriekšējs apstiprinājums, atļauja, turpmāka paziņošana vai citas administratīvas prasības. Attiecībā uz sankcijām mazumtirgotājs var apņemties ievērot pasākumu, nevis tikt sodīts.

40. Savā atbildes rakstā uz repliku Ungārija uzskata, ka Komisija neesot pierādījusi, kā apstrīdētais pasākums vairāk ietekmē importētās preces nekā valsts preces. Tas tā ir vēl jo vairāk tādēļ, ka netiekot ierobežota attiecīgo produktu reklamēšana, ar apstrīdēto pasākumu netiekot pilnībā atceltas mazumtirgotāja tiesības noteikt cenu un turklāt tas neesot diskriminējošs.

12 Skat. Ungārijas aizstāvības raksta 51. punktu.

13 Spriedums, 1994. gada 14. jūlijs, *Peralta* (C-379/92, EU:C:1994:296, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

41. Gadījumā, ja Tiesa neuzskata, ka apstrīdētais pasākums ir tirdzniecības nosacījums [pārdošanas veids] atbilstoši 1993. gada 24. novembra spriedumam *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905), un uzskata, ka šis pasākums ir pielīdzināms kvantitatīvam ierobežojumam, Ungārija atkārtoti apgalvo, ka apstrīdētais pasākumus ir gan atbilstīgs, gan samērīgs, ņemot vērā tā vispārējo interešu mērķi nodrošināt taisnīgus komercdarījumus un uzlabot ražotāju stāvokli pārtikas piegādes ķēdē. Šajā ziņā Ungārija norāda, ka Komisija neesot norādījusi, kāda veida pasākums būtu samērīgāks, lai sasniegtu tādu pašu mērķi. Ungārija uzskata, ka mazumtirgotāju brīvības ierobežojums uzlabo ražotāju savstarpējo konkurenci, jo mazumtirgotāji nevar novērst ražotāja konkurences priekšrocību, piemērojot lielāku peļņas normu, tādējādi liedzot patērētājam iespēju gūt labumu no konkurences ražotāju tirgū. Piemērojot augstāku peļņas normu precei, visticamāk, izplēnēšot grūti izcīnītais pirkšanas cenas samazinājums ražotāja tirgū un no tā izrietošās konkurences priekšrocības, kā rezultātā arī patērētājam būšot jāmaksā par produktu vairāk. Nosakot mazumtirdzniecības peļņas normu, mazumtirgotājs to preču gadījumā, par kurām patērētājs vadās pēc to cenas, arī tiks mudināts izvēlēties preci, pamatojoties tikai uz tās pirkuma cenu. Tas palielināšot konkurenci ražotāju līmenī, un arī patērētāji no tā gūšot labumu. Turklāt mazumtirgotāji saglabā iespēju piemērot cenu samazinājumu, laižot tirgū jaunus produktus, un izmantot tirdzniecības instrumentus, kuru pamatā ir cenas pagaidu samazinājums, ar nosacījumu, ka produktiem piemērotā peļņas norma izlīdzinās sešu mēnešu laikā.

42. Visbeidzot, Ungārija uzskata, ka zīmola preces neesot viendabīgas preces.

B. Analīze

1. Ievada piezīmes

43. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesvedībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi Komisijai ir jāpierāda iespējamā pārkāpuma esamība un jāiesniedz Tiesai nepieciešamie pierādījumi, lai tā varētu pārbaudīt, vai ir izdarīts pārkāpums, un Komisija nedrīkst šajā nolūkā balstīties ne uz kādiem pieņēmumiem [14]. Jautājums par dalībvalsts pienākumu neizpildes esamību ir jāizvērtē, ņemot vērā to situāciju dalībvalstī, kāda tā bija brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš [15], proti, šajā gadījumā – 2018. gada 9. martā.

44. Šajā prasībā Komisija apgalvo, ka Ungārijas tiesību akti, it īpaši 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, iegrožo vai ierobežo dažu lauksaimniecības un pārtikas produktu pārdošanas cenu noteikšanu mazumtirdzniecības līmenī, kaitējot importētajiem produktiem. Komisija apgalvo, ka tādējādi Ungārija nav izpildījusi Regulā Nr. 1308/2013 [16] un LESD 34. pantā noteiktos pienākumus. Komisijas pamata apgalvojums ir tāds, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, ierobežojot mazumtirgotāju brīvību noteikt peļņas normu un tātad arī to brīvību noteikt pievilcīgas mazumtirdzniecības cenas, kavē jaunu produktu no citas dalībvalsts ienākšanu valsts tirgū. Šajā sakarā Komisija uzskata, ka peļņas norma ir mazumtirdzniecības cenas neatņemama sastāvdaļa.

14 Spriedums, 2011. gada 19. maijs, Komisija/Malta (C-376/09, EU:C:2011:320, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

15 Spriedums, 2018. gada 18. oktobris, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-669/16, EU:C:2018:844, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

16 Ar Regulu Nr. 1308/2013 izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju, kas aptver visus produktus, kuri minēti LES un LESD I pielikumā, tostarp pienu un piena produktus. Skat. Regulas Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta p) apakšpunktu. Šīs regulas juridiskais pamats it īpaši ir LESD 42. panta pirmā daļa un 43. panta 2. punkts. LESD 38. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Savienība nosaka un īsteno kopējo lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku. Šī norma nosaka arī to, ka "iekšējais tirgus aptver lauksaimniecību, zivsaimniecību un tirdzniecību ar lauksaimniecības produktiem. "Lauksaimniecības produkti" ir zemkopības, lopkopības un zivsaimniecības produkti, kā arī pirmās pakāpes pārstrādes produkti, kas ir tieši saistīti ar šādiem produktiem. Atsauces uz kopējo lauksaimniecības politiku vai lauksaimniecību, kā arī apzīmējumu "lauksaimniecisks" attiecina arī uz zivsaimniecību, ievērojot šīs nozares specifiskās īpatnības". Šīs politikas konkrētie noteikumi ir sniegti LESD 39.–44. pantā. Tādējādi, ja LESD 39.–44. pantā nav paredzēts citādi, tad uz lauksaimniecības produktiem attiecas noteikumi, kas pieņemti, lai izveidotu iekšējo tirgu un lai nodrošinātu tā darbību. Skat. LESD 38. panta 2. punktu. Produkti, uz kuriem attiecas LESD 39.–44. panta noteikumi, ir uzskaitīti LES un LESD I pielikumā. Taču šajā prasībā Komisija nav apgalvojusi, ka Ungārija ir pārkāpusi LESD 39.–44. pantu.

45. Neraugoties uz to, ka attiecīgās valsts tiesību normas ietekmē drīzāk attiecīgo produktu mazumtirdzniecības cenu, nevis vairumtirdzniecības cenu, Ungārija apgalvo, ka šīs normas līdzīgi Direktīvai 2019/633 [17] ir vērstas uz to, lai cīnītos pret noteiktu negodīgu praksi, ko īsteno pircēji/mazumtirgotāji attiecībā pret piegādātājiem/ražotājiem – pusi, kas uzskatāma par ekonomiski neaizsargātu un atkarīgu. Ungārija uzskata, ka šīs tiesību normas nav pretrunā ne Regulai Nr. 1308/2013, ne LESD 34. pantam un ka tas katrā ziņā ir attaisnots ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem. Tā apgalvo, ka apstrīdētais pasākums ir racionāls šā mērķa sasniegšanas līdzeklis un ir samērīgs.

46. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka strīdīgās normas nenosaka lauksaimniecības un pārtikas produktu pārdošanas cenas starp ražotāju/piegādātāju un pircēju/mazumtirgotāju un arī nenosaka šo produktu zemākās vai maksimālās pārdošanas cenas, tostarp mazumtirdzniecības līmenī. Turklāt apstrīdētās normas nav vērstas konkrēti pret konkurenci kropļojošām darbībām, piemēram, pārdošanu zem pašizmaksas vai tādu konkurentu izslēgšanu, kuri nav noteiktu tirdzniecības organizāciju biedri, vai līdzīgiem konkurenci kropļojošiem pasākumiem. Tāpēc ir svarīgi atzīmēt, ka attiecīgo preču ražotāji/piegādātāji un pircēji/mazumtirgotāji var brīvi savstarpēji vienoties par attiecīgo pārtikas produktu cenām.

47. Drīzāk, lai arī var pieņemt, ka no paša 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta formulējuma tas neizriet, nav strīda par to, ka attiecīgo normu sekas ir tādas, ka attiecīgo preču mazumtirdzniecības cenās principā ir jābūt ietvertai vienādai peļņas normai neatkarīgi no šo preču izcelsmes valsts.

48. Tādējādi ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu mazumtirgotājiem ir aizliegts, piemēram, pārdot importētās preces par cenu, kurai pieskaitīta 5 % peļņas norma, ja tie tajā pašā laikā piedāvā identiskas vietējās preces par cenu, kurai pieskaitīta 10 % peļņas norma. Pretējais arī ir taisnība, tāpēc nav nekādu šaubu, ka tiesību akts pirmšķietami [18] attiecas bez izšķirības uz visiem attiecīgajiem pārtikas produktiem neatkarīgi no to izcelsmes vietas.

49. Lai arī šī prasība attiecas uz diviem iebildumiem saistībā ar Regulu Nr. 1308/2013 un LESD 34. pantu, vēlāk būs redzams, ka abi šie iebildumi tomēr būtiski pārklājas.

2. Par pirmo iebildumu, kas balstīts uz Regulas Nr. 1308/2013 pārkāpumu

a) Iebildums attiecībā uz visu Regulu Nr. 1308/2013

50. Komisija pārmet, ka ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu tiek pārkāpta Regula Nr. 1308/2013, jo šīs valsts tiesību normas par negodīgu komercpraksi rada šķēršļus brīvai cenu noteikšanai. Jāatzīmē, ka savā prasībā Komisija neatsaucas uz kādu vienu vai vairākiem konkrētiem Regulas Nr. 1308/2013 noteikumiem, bet drīzāk uz visu regulu kopumā. Tas neapšaubāmi ir saistīts ar to, ka 2009. gada Likums XCV, šķiet, ir izstrādāts plašā veidā.

51. Komisija ir norādījusi, un Ungārija to neapstrīd, ka saskaņā ar 2009. gada Likuma XCV 1. punktu tas attiecas uz "lauksaimniecības un pārtikas produktiem", kā tie ir definēti šā likuma 2. panta 2. punktā, kurā savukārt ir atsauce uz Regulu Nr. 178/2002. Šajā saistībā Regulas Nr. 178/2002 2. pantā ir sniegta termina "pārtika" definīcija un noteikts, ka minētajā regulā "pārtika" (jeb "pārtikas produkts") "ir jebkura apstrādāta, daļēji apstrādāta vai neapstrādāta viela vai produkts,

17 Tomēr ir jāatzīmē, ka Komisija nav šajā prasībā apgalvojusi, ka Ungārija nav izpildījusi savus Direktīvā 2019/633 paredzētos pienākumus. Patiešām, kā izriet no Direktīvas 2019/633 13. panta 1. punkta, kurā dalībvalstīm ir noteikts pienākums to transponēt līdz 2021. gada 1. maijam un piemērot šos transponēšanas pasākumus līdz 2021. gada 1. novembrim, un kā izriet no šīs direktīvas 14. panta, kurā ir noteikts, ka tā stājas spēkā 2019. gada 30. aprīlī (tas ir – pēc 2018. gada 9. marta argumentētā atzinuma), šī direktīva nav piemērojama *rationae temporis*.

18 *De jure.*

kas paredzēts cilvēkiem uzturam vai ko saprātīgi paredzamos apstākļos cilvēki varētu lietot uzturā". Ņemot vērā Regulas Nr. 1308/2013 darbības jomu un to, ka šī regula attiecas uz lauksaimniecības produktiem, kā noteikts tās 1. pantā, šķiet, lauksaimniecības produkti, kuriem piemērojama Regula Nr. 1308/2013, un lauksaimniecības un pārtikas produkti, kuriem piemērojams 2009. gada Likums XCV, būtiski pārklājas. Tomēr 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta piemērošanas joma ir skaidri ierobežota, jo tajā tiek prasīts, ka produktiem ir jābūt identiskiem sastāva un organoleptisko īpašību ziņā.

52. Lai gan Komisijas iebildums ir pamatots ar Regulu Nr. 1308/2013 kopumā un tādējādi to var uzskatīt par plašu un neprecīzu tvēruma ziņā, tai to nevar pārmest, ņemot vērā 2009. gada Likuma XCV plašo tvērumu un, mazākā mērā, šā likuma 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta plašo tvērumu.

53. Turklāt, lai arī Komisija nav norādījusi nevienu Regulas Nr. 1308/2013 konkrētu noteikumu, kas vai nu ļauj noteikt attiecīgo preču mazumtirdzniecības cenas valsts vai Savienības līmenī, vai noteikumus, kas aizliedz dalībvalstīm pieņemt valsts pasākumus, kas ļauj noteikt šādas cenas [19], ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pārdošanas cenu brīva noteikšana atbilstoši brīvai konkurencei ir Regulas Nr. 1308/2013 sastāvdaļa un tā ir preču brīvas aprites principa izpausme efektīvas konkurences apstākļos [20].

54. Valsts tiesiskais regulējums, kas faktiski kavē iespēju brīvi noteikt lauksaimniecības produktu konkurētspējīgu cenu, ir pretrunā Regulā Nr. 1308/2013 ietvertajai pamatprasībai, ja vien tā nav objektīvi pamatota. Kā Tiesa paskaidroja 2003. gada 9. septembra sprieduma *Milk Marque* un *National Farmers' Union* (C-137/00, EU:C:2003:429) 86. punktā, valstu pasākumi neapdraud regulā noteiktos tirgus kopīgās organizācijas mērķus, jo tie paši par sevi "neietekmē cenas veidošanu", bet ir paredzēti "lai saglabātu cenas mehānismu darbību nolūkā sasniegt tādu cenu līmeni, kas būtu gan ražotāju, gan patērētāju interesēs".

55. Un, protams, arī otrādi – valsts pasākumi, kas nepamatotā veidā ietekmē šādu lauksaimniecības produktu cenu noteikšanu, patiešām var apdraudēt tirgus kopīgo organizāciju.

56. Tāpēc man šķiet, ka izšķirīgs jautājums ir, vai 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts nepamatoti ietekmē cenu noteikšanu vai arī, pakārtoti, tas vienkārši aizsargā cenu noteikšanas mehānisma pareizu darbību.

19 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 23. decembris, *Scotch Whisky Association* u.c. (C-333/14, EU:C:2015:845, 17. punkts).

20 Spriedums, 2019. gada 13. novembris, *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962, 37. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesa 2003. gada 9. septembra sprieduma *Milk Marque* un *National Farmers' Union* (C-137/00, EU:C:2003:429) 57. un 59. punktā norādīja, ka faktiskas konkurences nodrošināšana lauksaimniecības produktu tirgū ir viens no kopējas lauksaimniecības politikas un attiecīgo tirgu kopīgas organizācijas mērķiem un ka tirgus kopīgas organizācijas pamatā ir atvērtais tirgus, kurā var brīvi ienākt jebkurš ražotājs faktiskas konkurences apstākļos. Tādējādi minētā sprieduma 67. punktā Tiesa konstatēja, ka nozarē, kuru regulē piena un piena produktu tirgus kopīgā organizācija, principā valsts iestādes saglabā savu kompetenci piemērot valsts konkurences tiesības attiecībā uz piena ražotāju kooperatīviem ar ietekmīgu stāvokli valsts tirgū.

b) Par pilnīgas saskaņošanas neesamību jomā, kas attiecas uz negodīgas komercprakses apkarošanu lauksaimniecības un pārtikas piegādes ķēdē – Tiesas vērtējums 2019. gada 13. novembra spriedumā Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė *(C-2/18, EU:C:2019:962)*

57. Saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku – kas atbilstoši LESD 4. panta 2. punkta d) apakšpunktam ietilpst Eiropas Savienības un dalībvalstu dalītajā kompetencē – dalībvalstīm ir likumdošanas pilnvaras, kas tām ļauj, kā tas izriet no LESD 2. panta 2. punkta, īstenot savu kompetenci, ciktāl Savienība nav īstenojusi savu kompetenci [21].

58. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja konkrētā nozarē ir pieņemta regula par tirgu kopīgu organizāciju, dalībvalstīm ir jāatturas no jebkādiem pasākumiem, kas varētu to pārkāpt vai ierobežot. Ar tirgu kopīgo organizāciju nav saderīgi arī noteikumi, kas traucē tās pienācīgu darbību, pat ja tirgu kopīgā organizācija nav izsmeļoši sakārtojusi attiecīgo jomu [22].

59. Tomēr tirgu kopīgās organizācijas izveide neliedz dalībvalstīm piemērot valsts tiesību normas, kurām ir vispārējo interešu mērķis, kas *nav* šīs tirgu kopīgās organizācijas mērķis, pat ja šīs tiesību normas var ietekmēt iekšējā tirgus darbību attiecīgajā nozarē [23].

60. Komisija savā prasībā nav apgalvojusi, ka Eiropas Savienība ir pilnībā īstenojusi savu kompetenci jomā, uz kuru attiecas 2009. gada Likums XCV, proti, negodīga komercprakse pret piegādātājiem lauksaimniecības un pārtikas produktu jomā.

61. Patiešām, 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 52. punktā Tiesa ir uzsvērusi, ka Direktīva 2019/633, kas atbilstoši tās 14. pantam stājās spēkā 2019. gada 30. aprīlī, apstiprina to, ka lauksaimniecības un pārtikas piegādes ķēdē joma, kas attiecas uz negodīgas komercprakses novēršanu, nav pilnībā saskaņota. Līdz ar to brīdī, kad Komisija šajā lietā pieņēma argumentēto atzinumu, nebija noteikts pirmtiesīgums attiecībā uz dalībvalsts pilnvarām pieņemt noteikumus cīņai pret negodīgu komercpraksi lauksaimniecības un pārtikas piegādes ķēdē, tostarp Regulā Nr. 1308/2013.

21 Spriedums, 2019. gada 13. novembris, *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962, 28. punkts). 2013. gada 19. septembra sprieduma *Panellinios Sindesmos Viomikhanion Metapoiisis Kapnou* (C-373/11, EU:C:2013:567) 26. un 27. punktā Tiesa norādīja, ka dalībvalstīm ir iespēja īstenot savu kompetenci, ciktāl Eiropas Savienība to nav īstenojusi, it īpaši kopš kopējas lauksaimniecības politikas reformas, kas nozīmē lielāku kompetenču decentralizāciju, lai vairāk ņemtu vērā katras dalībvalsts vai reģiona īpatnības, kā arī situāciju dažādu produktu tirgū un attiecīgos ražotājus.

22 Spriedumi, 2005. gada 26. maijs, *Kuipers* (C-283/03, EU:C:2005:314, 37. punkts), kā arī 2015. gada 23. decembris, *Scotch Whisky Association* u.c. (C-333/14, EU:C:2015:845, 19. punkts).

23 Spriedums, 2019. gada 13. novembris, *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962, 30. punkts un tajā minētā judikatūra). Sprieduma *Scotch Whisky Association* u.c. (C-333/14, EU:C:2015:845) 26.–28. punktā Tiesa nosprieda, ka dalībvalsts principā var atsaukties uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības mērķi, lai pamatotu pasākumu, kas apdraud brīvas cenu noteikšanas sistēmu efektīvas konkurences apstākļos, uz ko ir balstīta Regula Nr. 1308/2013, ar nosacījumu, ka šis pasākums ir piemērots, lai nodrošinātu vēlamā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai.

62. Turklāt 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 49. un 50. punktā Tiesa būtībā apstiprināja, ka, neraugoties uz atsaucēm uz noteiktu negodīgu praksi, Regulā Nr. 1308/2013 *netiek* pilnībā reglamentēta negodīga komercprakse piena un piena produktu nozarē, kas bija minētās lietas priekšmets. Arī šī sprieduma 53. un 72. punktā Tiesa būtībā nosprieda, ka dalībvalstīm ir atlikusī kompetence noteikt pasākumus, kas vērsti uz negodīgas komercprakses apkarošanu un kuru iedarbība ir tāda, ka tiek ierobežots cenu brīvas apspriešanas process un ierobežota iekšējā tirgus darbība attiecīgajā nozarē [24].

63. Jānorāda, ka dalībvalstu atlikusī kompetence noteikt pasākumus, lai apkarotu negodīgu komercpraksi attiecībā uz lauksaimniecības un pārtikas produktiem, tomēr nav neierobežota. Tādējādi 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 56. un 73. punktā Tiesa norādīja, ka attiecīgajam valsts tiesiskajam regulējumam ir jābūt piemērotam, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un tas nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai [25].

c) Valsts tiesiskajam regulējumam ir jābūt piemērotam, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un tas nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai

64. Saskaņā ar valsts tiesību normām, kas tika aplūkotas 2019. gada 13. novembra spriedumā *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962), iegādājoties svaigpienu, kurš atbilst noteiktām kvalitātes prasībām, pircējam ir obligāti jāpiemēro bāzes cena, kas noteikta attiecībā uz visiem ražotājiem, kuri ietilpst vienā grupā, kas izveidota, pamatojoties uz identiska sastāva un kvalitātes un vienādā veidā piegādāta pārdodamā svaigpiena apjomu dienā. Tādējādi ar šo tiesību normu tiek nodrošināts, ka pircējs piedāvā vienādu bāzes cenu [26] visiem ražotājiem, kuri ir salīdzināmā situācijā, ņemot vērā objektīvu kritēriju, ko veido pārdodamā piena apjoms dienā [27].

65. Skaidrs, ka attiecīgais valsts tiesiskais regulējums minētajā lietā ievērojami samazināja pircēju un ražotāju iespēju brīvi vienoties par svaigpiena iepirkuma cenu. Neraugoties uz to, ka tiek skaidri ierobežots viens no Regulas Nr. 1308/2013 pamatā esošajiem pamatprincipiem, Tiesa uzskatīja, ka attiecīgās normas ir piemērotas, lai novērstu risku, ka līguma puse, kura tiek uzskatīta par vājāko, ir spiesta pieņemt nepamatotus cenas samazinājumus. Tādējādi Tiesa 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 60. punktā nosprieda, ka, no šāda skatupunkta raugoties, šis valsts tiesiskais regulējums varētu būt pamatots līdzeklis, lai apkarotu iespējamu negodīgu komercpraksi, jo tiek novērsta piegādātāju cenu diskriminācija atkarībā no tā, vai viņi pieder vai nepieder kādai konkrētai atzītai piena ražotāju organizācijai [28].

24 Šos Tiesas secinājumus var pretstatīt ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] nostājai viņa secinājumos lietā *Lietuvos Respublikos Seimas* (C-2/18, EU:C:2019:180). Secinājumos ģenerāladvokāts M. Bobeks uzskatīja, ka Regulas Nr. 1308/2013 148. pants jau attiecas uz aizsardzību pret negodīgu komercpraksi svaigpiena nozarē un ka būtībā dalībvalstij nav pirmtiesīguma pieņemt tiesisko regulējumu, kas būtu vērsts uz tādu pašu (leģitīmo) mērķu sasniegšanu. Secinājumu 86. punktā ģenerāladvokāts Bobeks uzskatīja, ka "ES likumdevējs ir izdarījis skaidru, uz vērtībām balstītu izvēli, t.i., ņemot vērā tos pašus mērķus un panākot ar regulējumu to pašu situāciju tieši tajā pašā ražošanas ķēdes posmā. Šo iemeslu dēļ ES tiesību normu un valstu tiesību normu pretruna šajā gadījumā nav uzskatāma par vienkārši divu režīmu, kas daļēji pārklājas, marginālu sastopamību, attiecībā uz kuru varētu apsvērt turpmāku samērīguma pārbaudi. Tā vietā ir būtiska divu regulēšanas veidu funkcionāla sadursme par to, kā regulēt precīzi vienu un to pašu jautājumu, un tā parāda, ka vieniem un tiem pašiem mērķiem ir izvēlētas atšķirīgas vērtības". Es cieņpilni piekrītu ģenerāladvokāta M. Bobeka viedoklim, tomēr Tiesa tam acīmredzami nepiekrita. Šādos apstākļos es ierosinu uzskatīt, ka Tiesas nolēmumā ir atrisināts jautājums, ciktāl tas skar Regulas Nr. 1308/2013 piemērošanas jomu.

25 Šis samērīgums ir pārbaudāms, ņemot vērā it īpaši kopējās lauksaimniecības politikas mērķus, kā arī tirgus kopīgās organizācijas pienācīgu darbību, kas liek līdzsvarot šos mērķus un minētā tiesiskā regulējuma mērķi, proti, novērst negodīgu komercpraksi. Skat. 2019. gada 13. novembra spriedumu, *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962, 57. punkts).

26 Skat. 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 41. punktu, kurā ir norādīts – ja šī "bāzes cena tiks noteikta attiecībā uz visiem ražotājiem, kuri ietilpst vienā grupā, kas izveidota, pamatojoties uz pārdodamo svaigpiena apjomu dienā, [..] maksājamā galīgā cena tiks noteikta, ņemot vērā uzcenojumus, piemaksas, atskaitījumus vai piegādes noteikumus, kas šajā posmā tiek brīvi un individuāli apspriesti".

27 Skat. 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 59. punktu.

28 Galu galā, minētajā lietā par šo jautājumu bija jālemj iesniedzējtiesai. Vēl varētu piebilst, ka šiem valsts tiesību aktiem varēja būt konkurenci veicinoša iedarbība, jo tie ļāva atsevišķiem piegādātājiem iekļūt tirgū ar tādiem pašiem nosacījumiem kā citiem piegādātājiem, kas ir atzītas piena ražotāju organizācijas biedri. Šajā ziņā minētā tiesiskā regulējuma mērķis bija novērst, ka personas, kas nav kādas organizācijas biedri, tiek izslēgtas no tirgus un tām faktiski nav ietekmes tirgū, ko tādējādi iegūtu šīs organizācijas biedri.

66. Turklāt Tiesa uzskatīja, ka valsts tiesību normas nepārsniedz to, kas nepieciešams izvirzīto mērķu sasniegšanai, ņemot vērā tostarp to, ka iepirkuma cena, kas tiek samaksāta konkrētam svaigpiena ražotājam, ir atkarīga no vairākiem faktoriem, proti, no ražotāju grupas, kurā tas ir klasificēts, ņemot vērā pārdodamo piena apjomu, no piegādes veida, kā arī no produkta sastāva un kvalitātes [29].

d) Judikatūras piemērošana šajā lietā

67. No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet – un Komisija neapgalvo pretējo –, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts neietekmē brīvu vienošanos par attiecīgo preču cenām starp to ražotāju/piegādātāju un mazumtirgotāju/pircēju.

68. Šī valsts tiesību norma drīzāk nozīmē, ka neatkarīgi no preču izcelsmes mazumtirdzniecības cenai tiek uzlikta vienāda peļņas norma. Tādējādi tiek nodrošināts, ka saskaņā ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu – kā to apgalvo Ungārija – cena, ko maksā pircējs, būtībā ir preču iepirkuma cena, par kādu ir vienojušies piegādātājs un mazumtirgotājs, protams, ieskaitot peļņas normu.

69. Lai arī šis valsts pasākums netraucē noteikt cenu piegādātāja/mazumtirgotāja līmenī, tas aizliedz mazumtirgotājam atkarībā no preces izcelsmes valsts [30] pārdot noteiktas preces, kas ir "identiskas sastāva un organoleptisko īpašību ziņā", piemērojot tām zemāku peļņas normu, un kompensēt šo cenas samazinājumu, tirgojot citu līdzīgu lauksaimniecības un pārtikas produktu klāstu.

70. Šajā saistībā ir jāuzsver – ierobežojot brīvību noteikt precēm piemērojamo mazumtirdzniecības peļņas normu, galu galā tiek ierobežota brīvība noteikt šo preču mazumtirdzniecības cenu.

71. Tomēr, ņemot vērā, ka Tiesa 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 62. punktā secināja, ka Lietuvas tiesību akts, ar kuru tika nodrošināts, ka "pircējs piedāvā vienādu bāzes cenu visiem ražotājiem, kuri ir salīdzināmā situācijā, ņemot vērā objektīvu kritēriju, ko veido pārdodamā piena apjoms dienā" [31], ir piemērots, lai apkarotu iespējamu negodīgu praksi, un tādējādi nav Regulas Nr. 1308/2013 pārkāpums, tādā gadījumā, ja 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktam ir tāda pati iedarbība, tad arī varētu teikt, ka tas atbilst šīs regulas prasībām ar nosacījumu, ka tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams minēto mērķu sasniegšanai.

72. Bet vai 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktam ir šāda iedarbība? Manuprāt, šī lieta niansēs atšķiras no apstākļiem, kas tika aplūkoti saistībā ar Lietuvas tiesību aktu 2019. gada 13. novembra spriedumā *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962). Vispirms Lietuvas piena ražotāji, kuri nepieder atzītai piena ražošanas organizācijai, bija acīmredzami vājākā situācijā nekā ražotāji, kas tiek aplūkoti šajā tiesvedībā. Turklāt šī vājā situācija un iespēja, ka piena pārstrādātāji ar savu konkurenci kropļojošu rīcību izslēdz [šos piena ražotājus] no tirgus, bija acīmredzami labi dokumentēta.

73. Turklāt 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta piemērošanas joma ir ievērojami plašāka nekā attiecīgā Lietuvas tiesību norma, kas skar piena nozari un kas tika skatīta 2019. gada 13. novembra spriedumā *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962), jo attiecīgais Ungārijas tiesību akts attiecas uz lauksaimniecības produktu plašāku klāstu.

29 Spriedums, 2019. gada 13. novembris, *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962, 67. punkts). Skat. arī šā sprieduma 63.–69. punktu.

30 Jāatzīmē, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktā ir sniegta īpaša atsauce uz attiecīgo produktu *izcelsmi*. Ņemot vērā, ka Komisijas prasības pirmā daļa, kas attiecas uz Regulu Nr. 1308/2013, ir formulēta pārrobežu kontekstā, to, vai Ungārija, pieņemot 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, ir pārkāpusi Regulas Nr. 1308/2013 prasības, es izvērtēšu tādā pašā kontekstā.

31 Skat. 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 59. punktu.

74. Tomēr būtiskākā atšķirība ir tāda, ka Lietuvas tiesību akts nodrošināja, ka piena ražotāji, kas nepieder kādai atzītai piena ražotāju organizācijai un kuru spējas aizstāvēt savas intereses sarunās nav līdzvērtīgas, nav spiesti piekrist tādiem svaigpiena iepirkuma nosacījumiem, kādus tiem uzspiež pārstrādātāji, vai piekrist ļoti zemām cenām, kamēr attiecībā uz citiem ražotājiem, pat ja viņi ir tāda paša lieluma, cenas ir augstākas līdzsvarotāku sarunu dēļ, savukārt Ungārijas tiesiskais regulējums aizliedz piemērot dažādas peļņas normas un tādējādi paplašināt cenu diskrimināciju, *pamatojoties uz preču izcelsmi*.

75. 2019. gada 13. novembra spriedumā *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) Tiesa attiecīgi bija gatava saglabāt Lietuvas tiesisko regulējumu kā līdzekli, lai pretdarbotos tirgus ietekmei un lai stiprinātu vājākās puses stāvokli. Minētais tiesiskais regulējums tādējādi bija lielā mērā konkurenci veicinošs gan nolūka, gan iedarbības ziņā, proti, tas aizsargāja iespēju tirgū nonākt ražotājiem, kas nebija atzītas piena ražotāju organizācijas biedri.

76. Tomēr šī konkrētā loģika šajā lietā nav piemērojama, jo tiesiskais regulējums, ņemot vērā tā formulējumu, ir izstrādāts ar mērķi būtībā novērst cenu diskrimināciju, kuras pamatā ir produktu izcelsme, nevis uzlabot ražotāja/piegādātāja spēju aizstāvēt savas intereses. Proti, nav pierādīts, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta mērķis ir aizsargāt konkurenci lauksaimniecības produktu tirgū.

77. Tiesas sēdē, kas notika 2020. gada 3. septembrī, Ungārijas valdības pārstāvis apstiprināja, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta mērķis bija aizsargāt attiecīgo produktu primāros ražotājus, proti, lauksaimniekus. Ja tas tā patiešām ir, tad ir jānorāda, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, šķiet, nav labi pielāgots un līdz ar to nav piemērots šim nolūkam. Jo galu galā ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta noteikumiem tiek nepārprotami aizsargāta mazumtirgotāja peļņas norma, nevis ražotāja peļņas norma.

78. Arī 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta praktiskā piemērošana sagādā grūtības. Tiesas sēdē tika uzsvērtas divas konkrētas grūtības.

79. Pirmkārt, lai gan ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, šķiet, tiek pieņemts, ka konkrētu lauksaimniecības produktu cenām ir jābūt identiskām vai vismaz līdzīgām, netiek ņemta vērā mūsdienu tirgus realitāte, proti, noteiktas komercsabiedrības nodrošina paaugstinātu cenu – bieži vien ar gudras preces noformējuma un reklāmas stratēģijas starpniecību –, faktiski veicinot noteiktu veidu patēriņa pamatpreču zīmolvedību. Tas tā ir pat tad, ja šis zīmola produkts visādā ziņā ir "identisks sastāva un organoleptisko īpašību ziņā" precei, kurai nav zīmola [32].

80. Otrkārt, Ungārijas valdības pārstāvji uzsvēra, ka noteikums par peļņas normu tiek piemērots sešu mēnešu laikposmā. Tādējādi viņi apgalvoja, ka mazumtirgotājs reklāmas nolūkos var veikt vairākus īstermiņa cenu samazinājumus noteiktiem produktiem ar nosacījumu, ka sešu mēnešu laikposmā peļņas norma ir vidēji vienāda.

81. Manuprāt, ir skaidrs, ka, ierobežojot mazumtirgotāju spēju modulēt dažādu produktu peļņas normu, netiks būtiski ietekmēta preču brīva tirdzniecība. Varētu uzreiz paredzēt, piemēram, šādu situāciju – patēriņa pamatprece Ungārijā tiek pārdota ar mazu uzcenojumu salīdzinājumā ar šāda produkta cenām, kas tiek nodrošinātas kaimiņu dalībvalstīs. Ja kādā no šīm dalībvalstīm ražotājs vēlēsies ielauzties Ungārijas tirgū, tas, protams, gribēs, lai mazumtirgotājs piekristu mazākai peļņas

32 Šajā saistībā Ungārijas valdības pārstāvji norādīja, ka zīmola produktiem ir atšķirīgas organoleptiskās īpašības pretstatā produktiem, kuriem nav zīmola, un tādējādi tie ir uzskatāmi par atšķirīgām precēm 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u)punkta izpratnē. Šajā ziņā Ungārijas valdības pārstāvji norādīja, ka preces, kurām ir zīmols un kurām tā nav, patērētājs uztver atšķirīgi un ka zīmola preces iepakojums tātad ir organoleptiska īpašība. Šis skaidrojums, manuprāt, skaidri norāda, cik plaša faktiski ir 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta piemērošanas joma.

normai un lai tādējādi veicinātu jaunā produkta vispārēju noietu. Noteiktos apstākļos Ungārijas mazumtirgotājam pat varētu būt ekonomiski izdevīgi uzlikt šai jaunajai precei zemāku peļņas normu, ja tā rezultātā palielinātos patērētāju pieprasījums un līdz ar to – šīs jaunās preces noiets, it īpaši ilgtermiņā.

82. Paužot šo viedokli, es neesmu palaidis garām faktu, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta formulējums ir neitrāls un *de jure* ir piemērojams vienādi gan vietējām precēm, gan importētajām precēm. Būtu nelietderīgi noliegt, ka cenu veidošanas mehānismi droši vien ir efektīvākais veids, kā ražotājam no citas dalībvalsts ielauzties iekšzemes tirgū. Jebkurš būtisks ierobežojums, kas ietekmē mazumtirgotāju spēju noteikt dažādas patēriņa cenas dažādiem produktiem atkarībā no attiecīgo produktu izcelsmes, neizbēgami iekšējā tirgū rada nopietnas bažas.

83. Šīs bažas nemazina 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta plašais formulējums. Šajā tiesību normā nav skaidri noteikts, ka ir tiesības pārdot preces reklamēšanas nolūkā, un citu dalībvalstu ražotāji, it īpaši tie, kas vēlas ielauzties Ungārijas tirgū, var nezināt, kāda varētu būt Ungārijas iestāžu īstenotā zemāku cenu noteikšanas prakse attiecībā uz precēm, kas īstermiņā tiek pārdotas veicināšanas nolūkos. Būtībā tas neizbēgami, visticamāk, smagāk ietekmē ražotājus no citām dalībvalstīm salīdzinājumā ar vietējiem ražotājiem, kas droši vien labāk pārzina to, kādā veidā likums darbojas praksē [33]. Katrā ziņā citas dalībvalsts ražotājam, it īpaši tādam, kas vēlas ielauzties šajā tirgū, var būt nepieciešama daudz ilgāka cenu veidošanas stratēģija nekā ražotājam, kas reklāmai izmanto īslaicīgas cenu veidošanas metodes, kuras ilgst vien dažas dienas vai nedēļas.

84. Šajā ziņā ir pamācošs Tiesas 2010. gada 4. marta spriedums Komisija/Īrija (C-221/08, EU:C:2010:113). Minētā lieta attiecās uz Īrijas tiesību aktiem tabakas jomā, kuros bija noteiktas cigarešu pārdošanas zemākās cenas. Tas bija sabiedrības veselības jomā izstrādāts pasākums, kura mērķis bija nodrošināt, lai it īpaši jauniešiem, ņemot vērā iespēju lēti iegādāties cigaretes, neveidotos atkarība, kas varētu kaitēt viņu veselībai.

85. Tiesa 2010. gada 4. marta sprieduma Komisija/Īrija (C-221/08, EU:C:2010:113) 40. punktā nosprieda, ka tiesiskais regulējums, kurā noteikta šāda zemākā cena noteiktām patēriņa precēm (šajā gadījumā – cigaretēm), var "nelabvēlīgi ietekmēt konkurences attiecības, dažus no šiem ražotājiem vai importētājiem kavējot izmantot priekšrocības, kas saistītas ar preču ar zemāku pašizmaksu, proti, atraktīvāku mazumtirdzniecības cenu piedāvāšanu". Tiesa šā sprieduma 45. punktā arī nosprieda, ka šāda zemākās cenas noteikšanas sistēma ir nelikumīga un ka tā nelabvēlīgi ietekmē "konkurences priekšrocības, kas dažiem tabakas izstrādājumu ražotājiem vai importētājiem var rasties zemākas pašizmaksas dēļ".

86. Ir skaidrs, ka Tiesu satrauca fakts, ka valsts tiesiskajā regulējumā uzliktais pienākums noteikt zemāko cenu attiecībā uz tādām patēriņa precēm kā cigaretes būtībā grauj konkurences tirgus pamatus un tam ir izslēdzošas sekas.

33 Šeit es atzīmētu ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] piezīmes viņas secinājumos Komisija/Īrija (C-456/08, EU:C:2009:679) par valsts tiesību normām, kas ļauj valsts tiesai pēc saviem ieskatiem noraidīt tiesvedību publiskā iepirkuma jomā, pamatojoties uz to, ka tā netika celta "tūlīt", lai arī citādi prasība tika celta likumā noteiktajā termiņā. Secinājumu 61. punktā ģenerāladvokāte J. Kokote bija secinājusi, ka šī diskrecionālā sistēma negatīvi ietekmē publisko iepirkumu direktīvā uzsvērto tiesiskās drošības principu, sakot: "Ja valsts juridisko situāciju veido tiesību normu un "judikatūras" kombinācija, tas nedrīkst ietekmēt attiecīgo normu un noteikumu skaidrību un precizitāti. Tā tas ir it īpaši tad, ja direktīvas mērķis ir piešķirt personai tiesības un neskaidra vai sarežģīta juridiskā situācija saistībā ar iespējamiem prekluzīviem termiņiem var būt par iemeslu tiesību zaudēšanai, izskatāmajā lietā – tiesību uz līgumslēdzējas iestādes lēmuma pārskatīšanu zaudēšanai. *Sarežģīta un nepārskatāma juridiskā situācija var atturēt pirmām kārtām ārvalstu pretendentus un kandidātus iesniegt Īrijā savus piedāvājumus attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem*." (Mans izcēlums). Lai arī ģenerāladvokātes J. Kokotes piezīmes, protams, tika izteiktas pavisam atšķirīgā kontekstā, tomēr var uzskatīt, ka šīm piezīmēm ir nozīme, ciktāl runa ir par 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta interpretācijas iespējamo ietekmi.

87. Domāju, ir grūti nepiekrist šīm bažām attiecībā uz šajā lietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu, pat ja 2010. gada 4. marta spriedums Komisija/Īrija (C-221/08, EU:C:2010:113) tika pasludināts konkrēti saistībā ar Padomes Direktīvu 95/59/EK (1995. gada 27. novembris) par nodokļiem, kas nav apgrozījuma nodokļi un kas ietekmē tabakas izstrādājumu patēriņu [34], un turklāt cenu konkurences ierobežojums nav tik smags, kāds tas bija lietā, kurā tika pasludināts minētais spriedums [35].

88. Vispārējais princips attiecībā uz konkurenci kropļojošu ietekmi, ko rada zemākās cenas noteikšanas pasākumi, tomēr, manuprāt, pēc analoģijas ir piemērojams arī šajā lietā. Proti, ir grūti izvairīties no secinājuma, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ir ne tikai konkurenci kropļojošs, jo neļauj brīvi noteikt pārdošanas cenu, pamatojoties uz godīgu konkurenci, bet arī *de facto* diskriminē Ungārijas pārtikas un lauksaimniecības produktu tirgus jaunpienācējus, ņemot vērā visus uzskaitītos iemeslus.

89. Šajā saistībā ir jāatgādina, ka mazumtirgotāja peļņas norma ir patērētājam piedāvātā produkta cenas pamatelements, un – atkarībā no šīs peļņas normas apmēra – var būt izšķirīgs faktors, kas nosaka patērētāja izvēli [36].

90. Tas nozīmē, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, nepieļaujot cenu diskrimināciju, pamatojoties uz attiecīgo produktu izcelsmi, var radīt tādas sekas, ka citu dalībvalstu ražotājiem ir grūtāk rast atbalstpunktu Ungārijas iekšējā tirgū, jo importēto produktu mazumtirgotājiem ir liegts ar savu peļņas normu iesaistīties cenu konkurencē attiecībā uz šiem produktiem uz vietējo preču rēķina. Vismaz dažos gadījumos ir taisnīgi pieņemt, ka šīs importētās preces varētu iegūt tirgus daļu tikai tad, ja konkurētu cenas ziņā ar identiskām vietējām precēm. Nevar arī apgalvot, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktam būtu konkurenci veicinoša iedarbība, kādu bija konstatējusi Tiesa 2019. gada 13. novembra sprieduma *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962) 69. punktā, proti, ka tiktu nodrošināts, ka konkrēti ražotāji necieš no cenu diskriminācijas, ņemot vērā, ka, nebūdami kādas atzītas piena ražotāju organizācijas biedri, viņiem ir vājāka spēja apspriest darījumus [37].

91. Tādējādi ir skaidrs, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta iedarbība ir tāda, ka būtiskā veidā netiek pieļauta iespējamā cenu konkurence, kas ietekmē citu dalībvalstu ražotāju spēju nodrošināt savu preču ienākšanu Ungārijas tirgū. Tātad tas nozīmē, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts vājina lauksaimniecības tirgu kopīgas organizācijas pienācīgu darbību un nepamatoti to traucē attiecībā uz konkrētajiem produktiem.

92. No tā izriet, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts, slāpējot cenu konkurenci tikko aprakstītajā veidā, ir pretrunā Regulas Nr. 1308/2013 pamatā esošajam pamatprincipam un tam, kādā veidā šo regulu un tās priekštečus [38] Tiesa bija konsekventi interpretējusi tādās lietās kā 2005. gada 26. maija spriedums *Kuipers* (C-283/03, EU:C:2005:314).

34 OV 1995, L 291, 40. lpp.

35 No 2010. gada 4. marta sprieduma Komisija/Īrija (C-221/08, EU:C:2010:113) 43.–45. punkta ir skaidrs, ka saskaņā ar Īrijas tiesisko regulējumu Īrijas tirgū aktīvajiem ražotājiem un importētājiem tika noteikta zemākā mazumtirdzniecības cena cigaretēm, kas ir 97 % no sabalansētās visu pārdoto cigarešu par pagājušo kalendāro gadu vidējās cenas. Tādējādi, ieviešot šo sistēmu, faktiski tika likvidētas konkurējošo produktu cenu atšķirības un cenas pielīdzinājās visdārgākā produkta cenai.

36 Šajā ziņā mazumtirgotāja peļņas norma var būt plašā diapazonā, piemēram, no 5 % līdz 100 % vai pat varbūt līdz 200 % no ražotāja cenas.

37 Šajā lietā netika konstatēts, ka mazumtirgotāji līdzīgā veidā faktiski vai iespējami ļaunprātīgi izmanto konkurences procesu, lai tas būtu pamatojums 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktam. Tieši pretēji – tiesību akts, kura vispārējā iedarbība ir tāda, ka mazumtirgotājiem ir liegts samazināt savu peļņas normu attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, vienkārši noslāpē parasto konkurences procesu šo produktu tirgū. Tā nav nekāda ļaunprātība, ka mazumtirgotājs konkurē cenu ziņā, atsaucoties uz attiecīgo preču izcelsmi. Protams, tas būtu citādi, ja 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts būtu vērsts uz to, lai mazumtirgotājs nevarētu izmantot savu tirgus ietekmi, piemēram, diskriminējot cenas par sliktu ražotājam, kas nav atzītas ražotāju organizācijas biedrs. Tomēr 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts tālu jo tālu pārsniedz šo punktu, tādējādi būtībā tiek deaktivēts un apslāpēts galvenais cenu noteikšanas mehānisma aspekts, kas nepieciešams šādu produktu konkurētspējīgai tirgus darbībai.

38 Piemēram, Padomes Regulas (EEK) Nr. 804/68 (1968. gada 27. jūnijs) par piena un piena produktu tirgus kopīgo organizāciju (OV 1968, L 148, 13. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1538/95 (1995. gada 29. jūnijs) (OV 1995, L 148, 17. lpp.).

93. Tāpēc es uzskatu, ka Tiesai būtu jāpasludina, ka, ierobežojot lauksaimniecības un pārtikas produktu pārdošanas cenu noteikšanu, it īpaši ņemot vērā 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, Ungārija nav izpildījusi Regulā Nr. 1308/2013 paredzētos pienākumus.

3. Par otro iebildumu saistībā ar LESD 34. panta iespējamo pārkāpumu

94. Preču brīva aprite ir Līguma par Eiropas Savienības darbību pamatprincips, kas pausts LESD 34. pantā, kurā noteikts, ka dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un citi pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 34. pantā paredzētais pasākumu ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību aizliegums attiecas uz visiem dalībvalstu pasākumiem, kas var tieši vai netieši, faktiski vai iespējami traucēt importu starp dalībvalstīm [39]. Šo aizliegumu Tiesa bija pirmo reizi formulējusi savā 1974. gada 11. jūlija spriedumā *Dassonville* (8/74, EU:C:1974:82) (turpmāk tekstā – "spriedums *Dassonville*").

95. Plašais aizlieguma tvērums, kas tika noteikts spriedumā *Dassonville*, tika mīkstināts attiecībā uz tirdzniecības nosacījumiem vairākās lietās pēc Tiesas 1993. gada 24. novembra sprieduma *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905).

96. Kopš 1993. gada 24. novembra sprieduma *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905) Tiesa ir konsekventi spriedusi, ka tādu valsts tiesību normu piemērošana citu dalībvalstu ražojumiem, kas ierobežo vai aizliedz atsevišķus pārdošanas veidus, nav uzskatāma par tādu, kas tieši vai netieši, faktiski vai iespējami rada šķēršļus tirdzniecībai starp dalībvalstīm, ja šīs normas attiecas uz visiem attiecīgajiem uzņēmējiem, kuri darbojas valsts teritorijā, un ja to juridiskā un faktiskā ietekme uz attiecīgās valsts un citu dalībvalstu izcelsmes ražojumu tirdzniecību ir vienāda [40].

97. Ja minētie nosacījumi ir izpildīti, šādu valsts līmenī noteikto tirdzniecības nosacījumu piemērošana citu dalībvalstu izcelsmes ražojumiem, kas atbilst attiecīgo valstu noteiktajām prasībām, nav uzskatāma par tādu, kas liedz citu dalībvalstu izcelsmes ražojumiem piekļuvi tirgum vai traucē šo piekļuvi vairāk nekā vietējiem ražojumiem. Tāpēc šīs normas neietilpst LESD 34. panta piemērošanas jomā.

98. Jāatzīmē, ka Komisija uzskata, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ir tirdzniecības nosacījums [pārdošanas veids] 1993. gada 24. novembra sprieduma *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905) izpratnē. Šim vērtējumam var tikai piekrist [41].

99. Turklāt Komisija neapgalvo, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts *de jure* kavē attiecīgajām precēm, kas nāk no citām dalībvalstīm, piekļuvi Ungārijas tirgum. Komisija tomēr uzskata, ka ar attiecīgo pasākumu netiek izpildīts otrais kritērijs, kas noteikts 1993. gada 24. novembra spriedumā *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905), jo *de facto* piešķir priekšrocības identiskām vietējām precēm.

39 Spriedums, 2016. gada 19. oktobris, *Deutsche Parkinson Vereinigung* (C-148/15, EU:C:2016:776, 20. un 22. punkts un tajos minētā judikatūra).

40 Spriedums, 2015. gada 12. novembris, *Visnapuu* (C-198/14, EU:C:2015:751, 103. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesa ir precizējusi, ka tiesiskais regulējums, ar ko nosaka konkrētus tirdzniecības nosacījumus, neietilpst LESD 34. panta piemērošanas jomā tāda iemesla dēļ, ka tas nav uzskatāms par tādu, kas liedz importēto produktu piekļuvi šīs dalībvalsts tirgum vai traucē šo piekļuvi vairāk nekā vietējiem ražojumiem. Spriedums, 2003. gada 18. septembris, *Morellato* (C-416/00, EU:C:2003:475, 31. punkts).

41 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 1995. gada 11. augusts, *Belgapom* (C-63/94, EU:C:1995:270, 13. punkts), kurā Tiesa nosprieda, ka valsts tiesiskais regulējums, kas aizliedz pārdošanu, kuras ienesīgumu nodrošina tikai ļoti zema peļņas norma, ir tirdzniecības nosacījums. Minētā sprieduma 14. punktā Tiesa norādīja, ka attiecīgais noteikums, kas "attiecībā uz visiem ražojumiem bez izšķirības bija piemērojams visiem attiecīgās nozares tirgotājiem, ietekmē citu dalībvalstu izcelsmes preču tirdzniecību tieši tādā pašā veidā kā vietējo preču tirdzniecību". Skaidrs, ka minētais spriedums bija būtībā vērsts uz pārdošanu zem pašizmaksas. Es tomēr uzskatu, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts ir daudz vairāk nekā tikai vienkāršs pasākums, kas attiecas uz šādu pārdošanu, ņemot vērā, ka tas grauj lauksaimniecības produktu konkurences procesa pamatiezīmi, proti, tirdzniecības cenu brīvu noteikšanu.

100. Principus, kas izklāstīti 1993. gada 24. novembra spriedumā *Keck* un *Mithouard* (C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905), uz kuriem šajā lietā lielā mērā atsaucas Ungārijas valdība, Tiesa ir piemērojusi arī citās ar pienākumu neizpildi saistītajās tiesvedībās.

101. Piemēram, 1995. gada 29. jūnija spriedumā Komisija/Grieķija (C-391/92, EU:C:1995:199) Tiesa uzskatīja, ka Grieķijas tiesību akts, kas noteica, ka zīdaiņiem paredzēto pārstrādāto pienu drīkst pārdot tikai aptiekās, nav pretrunā pašreizējam LESD 34. pantam. Tiesa konstatēja, ka šis tiesību akts attiecas tikai uz preču tirdzniecības nosacījumiem un ir piemērojams vienādi gan vietējām precēm, gan importētajām precēm. Tiesa minētā sprieduma 18. punktā arī nosprieda, ka būtu bijis citādi, "ja izrādītos, ka attiecīgais tiesiskais regulējums aizsargā vietējos produktus, kas ir līdzīgi no citām dalībvalstīm ievestam pārstrādātajam pienam zīdaiņiem vai kas konkurē ar šāda veida pienu".

102. Es savukārt uzskatu, ka šī lieta atšķiras no lietas, saistībā ar kuru tika pieņemts 1995. gada 29. jūnija spriedums Komisija/Grieķija (C-391/92, EU:C:1995:199), visu to iemeslu dēļ, kurus es jau minēju attiecībā uz Regulas Nr. 1308/2013 pārkāpumu.

103. Manuprāt, 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts kavē Ungārijas tirgū ienākt jauniem lauksaimniecības produktiem no citas dalībvalsts, slāpējot cenu konkurenci mazumtirdzniecības līmenī. Kā esmu norādījis iepriekš, šāda konkurences procesa ierobežošana, visticamāk, smagāk ietekmēs importēto produktu ražotājus, jo tikai ar efektīvu cenu konkurenci (tostarp veicināšanas cenām) šie ražotāji kopumā var cerēt, ka izdosies iegūt atbalstpunktu Ungārijas tirgū uz Ungārijas vidusmēra patērētājam pazīstamo tradicionālo (un labāk zināmo) valsts lauksaimniecības produktu rēķina. Neskaidrības par 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkta piemērošanu attiecībā uz produktiem, uz kuriem tas attiecas, un manis jau pieminētā iespēja īsu laiku pārdot preces, piemērojot tām veicināšanas cenas, tikai vairo šīs grūtības.

104. Pat ja Tiesa nospriestu, ka ar 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu tiek pārkāpts LESD 34. pants, vēl būtu jāpārbauda, vai šo pārkāpumu varētu pamatot ar atsauci uz LESD 36. pantu vai ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem. Šajā lietā Ungārija cenšas pamatot 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, apgalvojot, ka tā mērķis ir cīnīties pret mazumtirgotāju negodīgu tirdzniecības praksi, kas kaitē ražotājiem.

105. Es savukārt neuzskatu, ka 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu varētu pamatot ar šo pamatu. Pirmkārt, pretēji situācijai lietā, kurā tika pasludināts 2019. gada 13. novembra spriedums *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* (C-2/18, EU:C:2019:962), Ungārija nav sniegusi pierādījumus par mazumtirgotāju negodīgu konkurences praksi attiecībā uz plašu produktu klāstu, uz kuru attiecas 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punkts. Otrkārt, Ungārija katrā ziņā nav saskanīgi pierādījusi, kā mazumtirgotāju peļņas normas noteikšana faktiski aizsargā tirdzniecības darījumu sarunu iespējamo vājāko pusi, proti, ražotāju, it īpaši tāpēc, ka šis pasākums neliedz mazumtirgotājam brīvi vienoties ar ražotājiem par cenām, komisijas maksām, atlaidēm utt.

106. Gribētu uzsvērt, ka tā nav nekāda ļaunprātība, ka mazumtirgotājs konkurē cenu ziņā, atsaucoties uz attiecīgo preču izcelsmi.

107. Šādos apstākļos es uzskatu, ka Ungārija, pieņemot 2009. gada Likuma XCV 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, nav izpildījusi LESD 34. pantā paredzētos pienākumus un ka to nevar pamatot ar kādu apgalvotu primāru vispārējo interešu apsvērumu.

4. Tiesāšanās izdevumi

108. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Ungārijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Ungārijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.

V. Secinājumi

109. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka Tiesai būtu jānospriež, ka Ungārija, pieņemot *mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló, 2009. évi XCV. Törvény* (2009. gada Likums XCV, ar ko pret piegādātājiem tiek aizliegts saistībā ar lauksaimniecības un pārtikas produktiem īstenot negodīgu tirdzniecības praksi) 3. punkta 2. apakšpunkta u) punktu, nav izpildījusi LESD 34. pantā paredzētos pienākumus, kā arī pienākumus, kas tai ir paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris) par lauksaimniecības produktu tirgu kopīgo organizāciju un ar ko atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007.

110. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Ungārijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Ungārijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.